

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XII. évfolyam 111. szám.

Nagyvárad

Kedd, 1916 május 16.

Visszavert olasz támadások.

Olasz hadszíntér. Budapest, május 15. (Hivatalos.) Tegnap több szakaszon d. u. élénk tüzérségi harc fejlődött ki. A harc ma is tovább tart. Ejjel repülőink Mon Falconenál az Adria művekre a Cervignanvi pályaudvarra és egyéb katonai jelentőségű telepekre bombákat dobtak. Az összes repülőgépek sértetlenül tértek vissza.

San Martinótól nyugatra gyalogságunk kiverte az ellenséget előre tolt árkaikból és több ellentámadást visszavert. Az olaszoknak Monte San Michele-től északra végrehajtott előretörései összeomlottak. Görz városa este tűz alatt állott. A Tolmeini hídfőtől északra csapataink több helyen behatoltak az olasz árkokba.

Orosz és délkeleti hadszíntér. Budapest, május 15. (Hivatalos.)
Nincs nevezetesebb esemény. Höfer.

Repülőink Valona felett.

Események a tengeren.

13-án délután egy tengerészeti repülőrajunk sikeresen bombázta Valona katonai telepeit Sasenó szigetét és a heves elhárító tüzelés dacára sértetlenül visszavonult. Höfer.

Románia kereskedelme a központi hatalmakkal.

Predeál, május 15. Campina—Ramadon és Oltenitza állomások között tegnap két-két 26 ciszterna vagonból álló petroleumvonalat helyeztek üzembe.

Németországból 15.000 kg. bors érkezett a román határra. Felét Romániába szállították, felét pedig a román államvasutak továbbította Bulgária felé.

A román államvasutak igazgatósága rendeletet bocsátott ki, amely szerint a jövőben naponta husz ciszternawagon érkezik Predeálnál Romániába, amelyek petroleummal megrakodtan térhetnek vissza.

Május végén utazik Berlinbe az a bizottság, amely Románia gyógyszerészeti szükségletének beszerzésére alakult és amelyet a romániai gyógyszerészek egyik bizalmi férfia fog vezetni.

Mi történik Besszarábiában?

Predeál, május 15. Az oroszok — mint a román lapok jelentik — a napokban megkezdték a határon és pedig a Duna különböző megerősített pontján felállított nehéz ütegek elszállítását. Ezeket az ütegeket az orosz önkéntesflotta szállítja a Dunán Renniig, ahonnan vasuton szállítják Besszarábia északi határára.

Összeomlott francia támadások.

Berlin, május 15. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A harcvonal több szakaszán mindkét részről élénk tüzérségi és járőr harcok folytak. Az ellenségnek Hulluhnál elfoglalt újabb állásunk visszafoglalására irányuló kísérleteit, amennyiben azok nem omlottak össze már tüzérségünk tüzeiben, közelharoban hiúsultak meg. A Maas menti harc területén a franciáknak a Mori Homme nyugati lejtőjén és a Caillette erdőnél intézett támadását könnyűszerrel visszavertük.

Keleti és balkáni hadszíntér.

Lényeges esemény nem történt. (Min. eln. sajtóosztálya.)

Grey hasznos békét akar.

Budapest, május 15. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: A lapok óriási szenzációként közlik Grey nyilatkozatát. — Ebben kijelenti, hogy az antant hatalmaknak össze kell tartani és nem szabad külön-külön békét kötni. Az antant hatalmak nem tűrhetik azt, amit Oroszország akar, hogy az egész Európa guzsa köve heverjen előtte. Anglia nem ellensége a békének, de csak hasznos békét akar.

Tengerbe zuhant francia repülőgép.

Budapest, május 15. (Saját tudósítónktól.) A Havas ügynökség jelentése szerint Sardinia közelében egy francia léghajó a tengerbe zuhant és elpusztult. A léghajó utasai közül 6-an meghaltak.

Nagy pénzügyi tanácskozás az antant hatalmak közt.

Budapest, május 15. (Saját tudósítónktól.) Az orosz pénzügyminiszter Párisba utazott, ahol a francia pénzügyminiszterrel tárgyal és együtt utaznak tovább Londonba. — Londonban több amerikai pénzemberrel fontos és nagyszabású pénzügyi tanácskozások lesznek.

SZÖNYEG-FÜGGÖNY

ágy- és asztalterítők, matracok és paplanok, roletta-vásznak, ágyhuzatok, teherneműk és pamlag-átvetők

a legolcsóbban kaphatók
CZILLÉR IMRE
nagyáruházában.

Obrincák István ezredes kitüntetése.

A Ferenc József-rend tisztikeresztjét kapta.

A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király Obrincák István ezredesnek a honvédpótzászlóalj parancsnokának a „háboru folyamán teljesített kitűnő szolgálatainak elismeréséül” a Ferenc József-rend tisztikeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján adományozta.

Obrincák István ezredes Nagyváradra mint százados került a 4. honvédgyalogezredhez. Ezredessé itt lett képeségei és szervező talentuma segítségével. Mint a 4. népfelkelő ezred parancsnoka ment a harcra, ahol 1914 őszig vitézül vezette az ezred küzdelmeit. Beteg lett, s vissza kellett jönnie a harctérről, ahol annyira szeretett katonái között lenni. Hiába, a betegség a legnagyobb ur, s Obrincák ezredesnek is parancsolt.

Előbb Békésgyulára, majd Nagyváradra jött, itt átvette a pótzászlóalj parancsnokságát s azt intézi nagy meglepedésre ma is.

Obrincák ezredes kitűnő katona, szigorú felebbvaló, aki szereti a rendet, mert maga is megtartja. De jó ember is egyúttal, aki látja az emberi gyarlóságot s megérti. Szeretreméltó ember, tisztikarával családian bánik s társadalmilag szívesen vesz részt minden hasznos és művészi mozgalomban. A királyi kézirat „kitűnő szolgálatok”-at említi, amelyeket Obrincák ezredes a hazának tett: a harctéren és itthon. Valóban, aki küzd a hazáért a harctéren s itthon szervezi a haderőt hozzáértéssel, tudással, késedelem nélkül, a polgárság teljes meglepedésére, az érdemes egy magasabb rendű tisztikeresztre, amely külső jele a harcban álló ország elismerésének a katonai és emberi erényekért, melyek Obrincák ezredes működésében megnyilvánulnak s Nagyváradon mindig tisztelgetet ébresztenek iránta.

Nagyvárad tejellátása.

Most adta meg a miniszter a felhatalmazást.

Az ősszel és télen, mikor valóságos tejszegénység volt Nagyváradon, a város tanácsa feliratokban kérte, hogy a tejfogyasztás korlátozása, a tejellátásnak teljesen városi kézbevétele, a kórház és cukrászdákban a tejszínhab készítése és kiszolgáltatása tárgyában a kivételes törvényben előírt felhatalmazást adja meg a miniszter.

Most, egy félév után, mikor már nem vagyunk annyira szűkben a tejnek s hogy még mindég 50–52 fillér egy liter tej, végre tegnap megérkezett a belügyminiszter leirata a felterjesztésre a városhoz.

A leirat szerint a miniszter a polgármesternek a felhatalmazást megadja, aki azonban az intézkedésekről 8 napon belül köteles jelentést tenni.

A miniszter, mintegy magyarázatul, kijelenti, hogy az ezen felhatalmazás alapján tehető intézkedések nem fognak kihatással lenni arra, hogy a fogyasztásra kerülő tej mennyiségét a szükséglet arányában gyara-

pítsák. A városnak közre kell hatni a tejtermelés fokozására, hogy a piacra kerülő kellő tejmennyiség behozatalát biztosítsa; buzdítsa a város az állattartó gazdákat az állatok jobb takarmányozására.

A városi tanács a miniszteri leirat alapján felhívja a rendőrséget és az élelmezési ügyosztályt, ez utóbbit különösen, arra, hogy a tejellátási viszonyokat figyelemmel kíséresse az esetleg szükséges további intézkedések megtétele végett javaslatát terjessze be.

Tudvalevőleg a tejellátás kérdése most az élelmezési ügyosztály körébe kerül. Reméljük, hogy most már, mikor nem vagyunk szűkébe a tejnek, az élelmezési ügyosztály alkalmat és módot fog találni, hogy a mai állapotot, mikor a városi tejközpont drágítja meg a közönségnek a tejet, mielőbb megszünteti.

A cinkotai emberirtó.

Az áldozatok temetése.

Nagy János, Kiss Béla bizalmasa végre vallott; vallomásban előadta, hogy 1911-ben elszegődött Kiss Bélához 3 korona napidíjjal napszámosnak. Kisst a Soproniféle vendéglőben ismerte meg, ahol ő azalatt lakott, amíg a Mátyásföldre járt Gaalhoz. Kissel nem volt bizalmas viszonyban. Nyári időben kinn aludt az udvaron a kamrák mellett. Az első bádoghordót az ő mellett vette észre, nem tulajdonított neki különösebb fontosságot s mikor Kisst megkérdezte mi van a bádoghordókban, ez azt felelte, hogy azok a háziuréi s azokhoz nem szabad hozzányulni. Egy alkalommal, amikor a kőfal mellett aludt kinn a kamrák közelében, a hordók irányából gyanus recsegést hallott, ami feltűnt neki. Mikor Kisst ennek oka felől kérdezte, ez azt felelte, hogy ne törődjön vele, bizonyosan a hidegtől pattog úgy a hordó.

Beismeri, hogy a lapok kiadóhivatalaiba többnyire ő szokta vinni a Kiss által megszóvegezett apróhirdetéseket s rendszerint ő hozta meg azokra a választ is. Egy alkalommal Kenessei Juliskához, Kiss volt menyasszonyához is vitt levelet.

Kóródy rendőrkapitány Nagy Jánost a vallomás után a bűnvádi perrendtartás 68. §-a alapján mint bűnsegédet a késő éjjeli órákban letartóztatta. Nagy egyelőre még vonakodik több kérdésre válaszolni, amelyekről egyszerűen nem tud, de kétségtelen, hogy a letartóztatás megtöri s lassanként töredelmes vallomást tesz erről a bűnyegről, amelyben, mint azt már vallomása is bizonyossá teszi, kétségtelen része volt.

Vasárnap délután temették Kiss Béla áldozatait. A temetőben egymás mellett kirakva feküdt a 7 koporsó. Tóth Margit teteme ezüstszínű koporsóban, mellette hatalmas rózsakoszoru széles lila szalaggal, a többiek egyszerű fakoporsóban. Valamennyi koporsó mellett barna fakereszt, rajtuk a felírás: Itt nyugszik VII. Van ilyen felírás is: Itt nyugszik III, talán Tóth Mária.

Délben Sárospatak főgyéshelyettes megadta az engedélyt a cinkotai főjegyzőnek a holttestek eltemetésére. A főjegyző nyomban megtette az intézkedéseket és a

cinkotai temetőben hét sírgödört kezdtek ásni.

A temetésen nagy közönség volt jelen, különösen sokan a budapestiek közül.

A katolikus egyházi szertartást dr. Galla Ferenc eszöméri káplán végezte.

Megtalálták a csatári áldozatot.

Tegnap délelőtt a cinkotai asszonyirtó eddig fel nem ismert áldozatainak megjelent Fekete Gábor hegyközsatári gazda. Tüzetesen megvizsgálta a szerencsétlen áldozatokat és az egyik holttest ruházatáról saját leányára ismert.

A hullán dobányszínű barna ruha volt, amelyet még hazulról hozott magával. Fekete Gábor a rendőrség által lefoglalt levelek közül megtalálta leányának kézírását is. A meggyilkolt leány összes levelét megtalálták.

Most már kétségtelenül beigazolódtott, hogy Fekete Eszter nem Amerikába vándorolt ki, hanem ő is a cinkotai fenevadnak esett áldozatul.

Tegnap délután Nagy Jánosról ujjlenyomatokat készített a rendőrség. A cinkotai lakásban tovább folytatták a padlózat felásatását és a falak lebontását, a falban egy 30 centiméteres rozadás bádogos ollót találtak. A rémes házban a falakon több felirat volt olvasható, amiket valószínűleg Kiss irt fel. E feliratok között áll a következő:

Pillér Pál W. 1912 nov.

8.

éljen

Hat és fél éve F. M.

Valószínű, hogy ez az utóbbi dátum Tóth Margit meggyilkolásának az idejét jelenti.

Ezenkívül a következő számok vannak a falra írva.

400—400—400—300 összesen 1100

A tegnap délelőtt kihallgatásokkal telt el.

Mennyi föld van bevetve Nagyváradon?

Nagyvárad város gazdasági bizottsága, amelyet azért alakítottak nemrég, hogy a földek kellő kihasználásának ügyét rendezze, tegnap ülést tartott.

A bizottság ülésén Komlóssy József gazd. tanácsos elnöke alatt részt vettek: Váradvelence részéről: Schenker Mihály, Tokay Mihály, Vadász Albert; Váradolaszi részéről: Zilahy Antal, Jankay Mihály, Sticz János; Várad Ujváros részéről Rimler Gyula, Steiner Lajos, Jelinek Ferenc; a hegyi rész képviselőiben Réz Bertalan, Márkus János és Tyukody István.

Az egyes városrészekre nézve bejelentették az elnökök, hogy hol mennyi terület került vetés alá. És pedig be van vetve:

Várad Velencén: az összes termőföld terület, a vetetlenül maradt területet kölesseel vetették be;

Várad Ujvárosban: a földek 90 százaléka van bevetve; Réz Bertalan földjei viz alatt állanak;

Várad olasziban a földeknek majdnem teljesen 100 százaléka bevetett, csak a

Körös mentén maradt esekélyebb terület bevetetlen;

a hegyen alig maradt valami vetetlenül.

Ezután a napszám kérdését beszéltek meg. A múlt héten 4 K 50 fillér volt a megállapított napszám; erre a hétre pedig 5

koronában állapították meg a mindkét félre kötelező napszámot.

Végül arról tárgyaltak, hogy mily módon volna kieszközölhető, hogy a szükséges földmunkákhoz foglyokat kapjanak s esetleg, ha a terv sikerül, mily módon használják fel a legcélrányosabban.

Tisza István Szerbiában.

Belgrád, május 15. (Saját tudósítónktól.) Tisza István miniszterelnök ma Sabácba érkezett. A határon a szerbiai katonai főkormányzó fogadta a miniszterelnököt. Tisza István Sabácból Valjevoba utazott. A miniszterelnököt mindenféle nagy óvációban részesítették.

Kinában tovább harcolnak.

Budapest, május 15. (Saját tudósítónktól.) Pekingből jelentik: Tekintettel arra, hogy a megállapodási határidő lejárt, a forradalmárok újból megkezdték a harcot. A helyzet oly komoly, hogy a legszigorubb intézkedéseket kellett életbeléptetni.

Orosz rémuralom Tarnopolban.

Galicia jelentős városai közül egyedül Tarnopol van még az oroszok birtokában. Tarnopolba már 1914. szeptemberbe bevonultak az oroszok és azóta birtokukban tartják a várost Galiciának azzal a kicsi sücskével együtt, mely a Strypa alsó folyása és az orosz határ közt van.

Seregeink már hónapok óta ott vannak Tarnopol alatt. A lövészárokból egész jól lehet látni a város tornyait, a házakat, de eddig még nem sikerült Tarnopot felszabadítani az orosz uralom alól. Gondolhatni, hogy milyen élet van Tarnopolban, ahova behallatszik a gépfegyverek kattogása s ahol az oroszok a szokottnál is kegyetlenebbek, mert tudják, hogy tarnopoli uralmuk napjai meg vannak számlálva...

Hír persze nem igen érkezik Tarnopolból. Kijutni is nagyon nehéz a városból. Most azonban Románián keresztül megsza-

badult az ostromlott Tarnopolból egy Landau nevű ékszerkereskedő, aki még április közepéig Tarnopolban tartózkodott.

Tarnopolból való meneküléséről és az oroszok ottani uralmáról a következőket mondotta el:

— Tarnopolban érezzük és átkozzuk az orosz uralom minden visszaélését. Éjszakaról éjszákára letartóztatások vannak s senki sem tudja megmondani, hogy miért hurcoltak el valakit. Akit letartóztatnak, annak lakását is kirabolják. A börtönök telve vannak, a foglyokat egy rossz, rozoga barakban őrzik.

— Tarnopolban, — tette hozzá, — alig várják már, hogy az oroszokat kiverjék. Az orosz katonák azonban szörnyen hetvenkednek, hogy sohasem adják többé vissza a várost.

Az oroszok szigoruan őrzik a román határt

Predeal, május 15. Jassyból jelentik: A romániai utasok felett az orosz határon gyakorolt ellenőrzés eddig is nagyon szigorú volt, most pedig még szigorubb rendszabályokkal korlátozzák az Oroszországba való belépést. Így ama zsidó orosz alattvalóknak, akik az utóbbi időben Romániában tartózkodtak, egyáltalán nem szabad Romániába visszatérniök. A szigorított ellenőrzést most már a görögökkel szemben is alkalmazzzák.

Kereskedelmi szerződés Magyarország és Románia között.

Budapest, május 15. (Saját tud.) A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy Románia és Ausztria-Magyarország között olyan kereskedelmi szerződés létesült, mint Németország és Románia között. A szerződés fő célja Romániára megkönnyíteni a forgalmat és lehetségessé tenni a kölcsönös átviteli forgalmat.

Anglia és az olasz—német hadüzenet.

Budapest, május 15. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: King képviselő kérdést intézett a kormányhoz, hogy annakidején Anglia tárgyalt-e Olaszországgal az iránt, hogy Németországnak megüzenje a háborút. E kérdésre Grey kijelentette, hogy — nem.

Az antant torpedói.

Budapest, június 15. Bécsből jelentik: Külügyi kormányunk ma jegyzéket nyújtott át az antant hatalmak semleges képviselőinek, a melyben az ellenséges buvárhajók harcáról tesz jelentést. E szerint az ellenséges buvárhajók már eddig is több alkalommal skartak megtorpedózni személyszállító osztrák-magyar hajókat minden figyelmeztetés nélkül. Legutóbb a Novrenta csatornán a Tibrovnik személyszállító hajót torpedózták meg. Az utasok közül 19 meghalt. Az ilyen esetek megismétlése ellen erőlyesen tiltakozik külügyi kormányunk.

A németek a dözsölés és fényüzés ellen.

Egyszerre két olyan hír is érkezik Németországból, amely élénken mutatja, milyen erőlyesen mennek neki a németek az idők komolyságához méltatlan viselkedésnek és a fényüzésnek.

Az egyik hír Münchenből jött és arról szól, hogy báró Grundherr, a bajor főváros rendőrfőnöke komoly figyelmeztető szavakat intézett a közönséghez, különösen azokhoz, akik pazarlóan és fényüzően élnek. Rámutatott arra, hogy a német katonáknak rosszul esik az a tudat, hogy amíg ők a harctéren vérüket ontják, addig itthon a nők és férfiak kiesapongó, dözsölő életet folytatnak. Ezekért az elemekért ugyancsak nem érdemes meghozni a legnagyobb áldozatokat. De bünt követnek el az otthonlevő szerencsések kihívó magatartásukkal, mert nem gondolják meg, hogy a nép milliói valóóságos harcot folytatnak a mindennapi kenyérért. Ilyenkor bűn a pazarlás és a szerénytelen életmód.

A rendőrfőnök azután azok ellen fordult, akik nélkülözhetetlenség és egyéb címeken szórakozással töltik itthon idejüket. Ezek is kompromittálják a német nevet és kijelentette, hogy gondja lesz rá, hogy minél többen kerüljenek oda, ahol nagyobb szükség volna rájuk: a lövészárokbá. Az okos szavaknak bizonyára meglesz a fogamatjuk.

A másik hír arról szól, hogy a szövetség és egyéb kelmék hiánya arra bírta a német női szabók központi szövetségét, hogy maximálja a nők öltözékéhez szükséges anyagokat. Több kísérlet történt erre vonatkozólag, a végleges határozatot azonban csak most hozták meg, amely többek között ezeket mondja: A kabát, szoknyából álló öltözékhez maximum négy és fél méternyi szövetet szabad használni. A palatokhoz három és felet, kosztümszoknyához 2.75 métert, eső- és porköpenyeghez 4 métert, A szöveteket mindig 130 centiméter széleseknek veszik. A garnirozott ruhához 5.75 méter szövet használható föl; bluzokra 1.80, pongyolákra 4 és fél méter. Hasonlóan megállapították a gyermek- és bakfis-öltönyök anyagának méreteit és a szabók kötelezték magukat, hogy a jövőben szigoruan a megállapításokhoz tartják magukat és azoktól el nem térnek.

A huszdrágaság folytán a halkonzerv tápláló és olesó. Kapható kizárólag **Aszód** halüzletében Kossuth u. ca saspaszác.

Tóth Bálintné kijárta az igazságot.

Megmérgezték egy sarkadi gazdát.

Tavaly ősszel, novemberben Szolnokon tartózkodott Tóth Bálint sarkadi gazda. Venni akart sok mindenfélét, elfáradt az utánjárásban, tehát letelepedett egy korosmában. Az ott levő kupecsek asztala mellé ült. Ezek leittatták.

Mérget keverték sörébe

s egy óra múlva Tóth Bálint összeesett. A kupecsek azzal az ürügyvel, hogy csak részeg, kivitték a szabadba, kirabolták, s ott hagyták.

Az ottani rendőrség azt hitte, hogy a sok italtól ütötte meg a guta, így is vették fel a tényállást a holttestet pedig hazavitték Sarkadra s ott eltemették.

Tóth Bálintné sarkadi asszony, azon hajduk nemzetségéből való, akik, ha igazukat felismerik, kenokok és rendíthetetlenek. Szeretett urának elveszte nagy elhatározást érlelt meg benne. Elment a derék asszony Szolnokra, s mint egy Jókai regény

alak ott járt kelt, kihallgatta az embereket, kinyomozta a kupeczeket, fűlelt, hallgatózott a piaci beszélgetésekre.

napokon át követte

a gazemberek nyomait s végre a törvény kezére játszotta a tetteseket, Liszai Rezsőt és társait, a kupeczeket, akik megmérgezték az urát. Ezeket letartóztatták.

A bűnper megindult, s a szolnoki törvényszék megkeresésére tegnap exhumálták Sarkadon a megmérgezett és kirabolt Tóth Bálint holttestét. Kolb Géza vizsgálóbíró vezette az eljárást, Hanzély Lajos irta a jegyzőkönyvet, a szakértők: Fisch Áron dr és Gerő Sándor dr törvényszéki orvosok voltak. A holttest belső részeit kivették, bádognokba helyezték, az országos vegyészhez, Budapestre küldötték. Az állapítja meg, van-e nyoma a belekben a mérgezésnek s Tóth Bálintné igazát bizonyítják-e a jelek úgy, mint a tanuvallomások.

Fröhlich György öngyilkossága.

Nagyvárad egyik köztisztviselőjében álló iparos polgára, Fröhlich György, a Fröhlich János és Fröhlich György husznagyiparos cég ismert tagja vasárnap délután öngyilkosságot követett el. Az öngyilkosság híre hamarosan elterjedt a városban s mindenütt nagy részvétet keltett.

Az öngyilkosság előzményei.

Fröhlich György általános ismertségnek örvendett városzerte, mint a Fröhlich-cég egyik szorgalmas tagja. Munkásságát atyja üzletében kezdte, majd bátyja mellett dolgozott. A cég a város huszpiacán vezető szerepet vitt, a Rákóczi uti főüzleten kívül a város minden részében voltak fióküzletei.

A mozgósításkor Fröhlich György is bevonult katonának a 4. honvéd gyalogezredbe mint utász. Mint ilyen kikerült az olasz frontra, a Doberdóra.

Egy alkalommal utépítéssel foglalkoztak, mikor véletlenül olaszok jelentek meg. A munkásosztag parancsnoka rohamot vezetett. Ekkor Fröhlichet egy lövés érte a torkán és eszméletlenül összerogyott. Veszélyes sebével a tábori kórházba vitték, ahonnan felesége Nagyváradra hozta. Szerencséjére a lövés nem volt halálos, mint ahogy az első pillanatban látszott, a golyó a gége mellett elcsuszott, átfutott a másik oldalra és ott kijött. Ez keltette azt a hitet, hogy a golyó a géget furta át. Ő maga az utolsó pillanatig mindig ezt hitte, képzelődését nem tudták eloszlatni sem a gégespecialisták véleményei, sem a gyors gyógyulás. Csak a hangja lett kissé fátyolozott, azonban Fröhlich György nem nyugodott meg, folyton aggodalmaskodott:

— Nem leszek én már az az ember, aki voltam.

Aggodalmait mindjobban, meggyengítették lelki erejét, csupa képzelődéssel volt eltelve.

Bár a katonaságtól szabadsággalva lett, mégis folyton arra gondolt, hogy betegen vissza kell mennie a harctérre.

Az öngyilkosság.

Az utolsó időkben betegsége miatt keletkezett aggodalmait erősen idegessé tették, Annaira ideges volt, hogy helyét sem találta.

Vasárnap délután felesége hívta hogy a gyermekekkel menjenek sétálni. Fröhlich György el is indult családjával, azonban csakhamar viaszatért Nyomda utcai lakásukra. Pancszkodott felesége előtt, hogy rosszul érzi magát:

— Fáj a mellem én hazamegyek!

Ugyanis az utóbbi napokban a mellét is fájlalta.

Otthon aztán egy kampós szegat vett elő, beleverte az utcai szalonszoba ajtófélfájába, nem sokkal magasabbra, mint ő. Aztán egy hosszú fehér törülközőt vett elő, azt ráakasztotta a kampóra és a készített hurokba beleakasztotta a fejét.

Mikor felesége 10 perc múlva a gyerekekkel hazatért, férjét eltorzult vonásokkal, eszméletlenül találta a benyúló ajtón. Az izgalom következtében Fröhlichné ájultan esett össze.

A segélykiáltásokra sokan batódultak a lakásba. Az első segítséget Major doktor próbálta nyújtani, lebontotta a kötélkeletet és élesítgetni próbálta, azonban Fröhlich Györgyön segíteni már nem lehetett.

A kétségbeesett család sürgősen papért is küldött. Azonnali megjelent a közeli Szent József intézet alkormányzója, Mayer Antal tb. kanonok, aki a még gyengén lélegző Fröhlich Györgyöt feloldozta.

A rendőrségről Fluck Ferenc fogalmazó jelent meg a helyszínen Bott György detektívvel, akik megállapították az öngyilkosság körülményeit. A csakhamar megérkező Barna Ármin tb. tisztifőorvos is már csak a beállott halált konstatálhatta. Az esetet jelentették a katonai batóságnak és az ügyészségnek

is, amely megadta az engedélyt a temetésre.

Fröhlich György takarékos ember volt, betétei voltak, kamatok tekintélyes összegűek. Az üzletből kivált, 300 koronát kapott havonta, Fröhlich János egyedül vezette az üzletet.

Egy professzor azt mondta, hogy a gégejében a lövés után egy ér megpattant, de el élhet vele 50 évig is, ez valósággal lelki betegség tette. Nyilván beszámíthatlan pillanatban követte el az öngyilkosságot is. Az elhunyt 44 évet élt.

Etökelő műveltségű asszonyt vett el, egy mostoha fia s neki két gyermeke volt. Boldog családi életet élt.

A temetés.

Fröhlich György temetése, akit feleségén, 3 gyermekén kívül nagyszámu rokonság gyászol, ma délután 4 órakor lesz a Nyomda-utca 4 számú gyászszobából a róm. kath. egyház szertartása szerint. Az engesztelő szentmiseáldozat 17 óra d. e. 9 órakor mutatattik be a váradoszsi plebánia templomban.

Ásványolaj termékek bejelentése.

Az egyes ásványolaj termékek, a benzol és kátrányolaj termékek forgalmának szabályozásáról. Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatal a m. kir. miniszterium 4452/1915. számú rendeletét kiegészítő 1373/1916. számú rendelete alapján a fenti anyagok bejelentésére nézve következőkre hívja fel a város területén levő érdekelték figyelmét:

Az alábbi rendelkezések szerint be kell jelenteni: 1. a nyers ásványolaj készleteket, 2. a nyers ásványolajból nyert termékek készleteit, 3. a mindennemű benzol készletet, valamint mindennemű kőszén kátrányolaj és barnaszén kátrányolaj készletet, 4. a nyers kőszén kátrány és nyers barnaszén kátrány készleteket.

Nyers kőszén kátrány és nyers barnaszén kátrány tekintetében bejelentésre kötelezettek az ilyen kátrányt előállító, valamint az ilyen kátrányt feldolgozó vállalatok. A nyers kőszén kátrány és nyers barnaszén kátrány készleteket első ízben az 1916. évi május hó 15. ik napján volt állapot szerint legkésőbb 1916. évi május hó 20. ik napjáig bezárólag kell bejelenteni.

Egyekben ezen készletek bejelentésére az alaprendeletben foglaltak irányadók. A hadviselés szükségleteinek, valamint egyéb közszükségleteknek biztosítása végett az alább felsorolt anyagok meglévő és utóbb hozzá jövő készletei a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetnek.

Azok az anyagok, amelyekre a zár alá vétel kiterjed, a következők: 1. minden fajtájú benzol, 2. minden fajtájú gázolaj (kékolaj, gázolaj, motorolaj, diesel olaj), 3. minden fajtájú kenőolaj, 4. petroleum-kőszén, 5. nyers kőszén kátrány és nyers barnaszén kátrány, 6. benzol és pedig nyers benzol (kőszénkátrány nyers benzol és kátrány nyers benzol, előtermék és könnyű olaj), motorbenzol, kereskedelmi benzol, tolluol, xylool, solventnafta és nehéz benzol, 7. kőszén kátrányolaj és pedig középolaj (karbolsavas nyers olajok 50 százalék savtartalomig), nehéz olaj, (kreozott és mosóolaj), antracén olaj, motorolaj, fűtőolaj, karboliceu és telítő olaj, 8. mindennemű barna szén kátrány olaj.

Aki jelen rendeletben foglaltakat be nem tartja 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtatik.

A bejelentéshez szükséges űrlapok, nem-

különbösen rendelet tartalmáról szükségessé mindennemű felvilágosítások rendőrség I. emelet 18 számú szobájában rendőrségi kiadó szereshetők meg.
Jelen rendelet 1916. év május 3 án lép életbe.

Az áruló kutyák és kakasok.

Belényes környékén nagy a riadalom. Ki, ki nem, de valaki elhíresztelte ott, hogy a környéken ki fognak irtani minden kutyát és kakast. Az oláh asszonyok a vészhirre minden kutyát és kakast véka alá rejtettek s pár nap óta Belényes vidékén nem ugatnak a kutyák és nem kukorékolnak a kakasok.

Saját kiküldött munkatársunk meginterjúvolta a legnagyobb kakast, azután a tenyésztőjét, majd meglátogatta a legnagyobb kutyát és gazdáját is.

A kakas, mikor a véka alatt meglátta munkatársunkat, aki ez alkalomból szintén kakasruhát öltött könnyekre fakadt, majd elöntötte a düh, aztán torkaszakadtából ordított:

— Végünk van uram!

— És miért a kakas ur?

— A repülőgépek:

— A repülőgépek?

— Igen azok. Jönnek és mi kukorikolunk.

Munkatársunk megállapította, hogy a kakas símeje meghibbant, lecsapta a vékát és tovább ment.

A kutya már farkesóválva fogadta az interjút s egykedvűen mondta:

— Uram, én kutya vagyok. Hol ugatok, hol nem. Olykor harapok. De azért ne féljen. Mikor megvagyok kötözve, akkor nem szoktam csinálni semmit, csak egy-egy szemtelenkedő légy után kapok, de azt is csak azért csinálom, mert folyton az orromra száll. De hiszen én sem tenne különben.

— Pardon, pardon!

— Tudom, nem szokott levegő után kapkodni, de mondom, ha a légy az orrára szállna én is utána kapna.

— Jó, jó! De nem erről van szó, hanem miért nem tetszik most ugatni és miért tetszik itt ülni a két hátulsó lábán.

— Hát csak nem ülhetek az angol királyi kutya kollegámén.

— Nagyon viccesnek tetszik lenni.

— Olyan vagyok, amilyen akarok.

— Nézze kedves belényesi Vicces Kutya ur. Kap télem egy darab valódi marha májat.

— Hol tört be az ur?

— Betörni.

— No igen. Ma egy darab máj az egész járásban sincs, ahhoz tisztességesen hozzá jutni nem lehet.

— És mégis nekem van.

— Nekem beszél? Nem érzem a szagát.

— Ohó. Nem is nálam van. Ott van a község kasszájában.

— Ha ha ha. Hol van az már azóta.

— Oh ne féljen. Be van biztosítva a máj darab 20000 koronára, tehát beszéljen egész bátran, miért ül itt.

— Miért? Hát a . . . , de hol a máj? Hozza ide a májat.

Mit volt kénytelen tenni munkatársunk, kivette a májat.

A kutya nagyszerű étvágygyal rendelkezett. Mikor megette:

— Hát azért ülök itt, mert bezártak. Bezártak a repülőgépek miatt.

— A repülőgépek miatt?
— Igen a repülőgépek jönnek és én meg a barátaim ugatunk.

— Ez is bolond. Konstatálta munkatársunk és ment a gazdához.

— Tudom miért jön domnu, kihallgattam minden szavát, de egy szót se szőlok addig, míg nem ad egy darab májat.

— Májat?

— Májat. Uram, legalább vagyonos ember leszek.

— Rendben van, de most már beszéljen.

— Hát kérem én nem tudom, miért kötöttem meg a kutyámat A faluban mindenki megkötötte hát én is megkötöttem.

— De hát miért.

— Mondom hogy miért.

— Alá szolgálja. Ez is bolond.

Végül is a községi bakter mondta meg, hogy valaki azt híresztelte el hogy Belényes vidékére repülőgépek jönnek és a kutyák meg a kakasok a gépekre ugatnak, kukorékolnak tehát elárulják, hogy hol laknak emberek. Ezért kell véka alá rejtani a kutyákat és kakasokat.

— Bolond az egész környék állapította meg munkatársunk s faképnél hagyva Belényest, interjú nélkül távozott.

Az élelmiszerek hatósági árai.

A m. kir. belügyminiszter ur 69501/III/1915 számú leiratával megadott felhatalmazás alapján Nagyvárad város törvényhatóságának területére a közlelemzés zavartalan-ságának biztosításához füződő érdekekből az élelmi cikkek követelhető legmagasabb árait az 1916. évi május hó 15-től május 31 ig terjedő időre a következőképen állapítottam meg:

Hus és husermékek: 1 kiló marha hus (I. rendű) 7— kor. 1 kiló marhahus (II. rendű) 6 80 kor. 1 kiló növendék hus 6 60 kor. 1 kiló borjúhus (hátulja) 6— kor. 1 kiló borjúhus (eleje) 5 60 kor. 1 kiló juhhus 3— korona. 1 kiló sertéshus 20 deka nyomtatékkal 5 80 korona. 1 kiló sertés hus nyomtaték nélkül 6 20 kor. 1 kiló füstölt sertéshus 7 60 kor. 1 kiló kolbász (füstölt) 7 40 kor. 1 kiló szalonna (zsirnak való) 7— kor. 1 kiló szalonna (füstölt, sózott) 7 80 kor. 1 kiló szalonna (pörkölt, paprikázott) 7 80 kor. 1 kiló hárj 7 20 kor. 1 kiló préseletlen tepertő 5 60 korona. 1 kiló sertésszir 7 60 korona. 1 kiló borsajt 6 40.

Baromfi: 1 pár csirke rántani való 4— kor. 1 pár csirke sütni való 5—6 kor. 1 kiló csirke élő sulyban 2 80 kor. 1 kiló csirke kopasztott — kor. 1 kiló tyúk 3— k. 1 kiló ruca sovány élősulyban — kor. 1 kiló ruca (kövér) élősulyban 4— korona. 1 kiló liba (sovány) élősulyban — kor. 1 kiló liba (hízott) élősulyban 4 60 kor. 1 kiló liba (hízott kopasztott) 5— kor. 1 kiló libaszir 10 kor. 1 kiló pulyka élősulyban — kor.

Hal és vad: Ponty fél kiló sulyig 1 kiló 1 90 kor., fél kilótól 1 kiló sulyig 1 kg. 3 80 kor., 1 kiló sulyon túl 1 kg. 4 20 kor. Apró halak 1 kiló 2 40 kor.

Tej és tejtermékek: 1 liter tej fölözetlen piacon 50 fill. 1 liter tej fölözetlen házhoz szállítva 52 fill. 1 liter tej kóser 54 fill. 1 liter tejfel 1 80 kor. 1 kiló túró (tehén) 1 60 kor. 1 kiló túró (juh) 2 70 kor. 1 kiló gomolya 2 40 kor. 1 kiló vaj 9 60 kor.

Liszt és kenyéreműek: 1 kiló buza-dara és nullásliszt 86, főzöliszt 60, buza-kenyérliszt 48, rozsliszt 43, tengeriliszt és dara 46 fillér. 1 kiló kenyér (kenyérlisztből) péknél 46, üzletben 48, fehér kenyér (fözölisztből) péknél 58, üzletben 60, 1 kiló fehér kenyér (nullás lisztből) péknél 84, üzletben 86

fillér. 1 kiló fehér kalács (nulláslisztből) cukrásznál és péknél 84, üzletben 86 fillér.

Cukor: Süveges viszontelárusítónak 100 kg. ként 118 25, kicsinyben 1 kiló 1 24, kocka dobozban viszontelárusítóknál bruttó 5 kg. 100 kg. 121 25, kicsinyben bruttó 5 kg. 1 kg. 1 26, liszteukor dobozban visz. elár. bruttó 5 kg. 100 kg. 121 25, kicsinyben bruttó 5 kg. 1 kg. 1 26, kristály viszont elár. 100 kg. 118 25, kicsinyben 1 kg. 1 24 kor.

Száraz főzelék, tojás, zöldség stb.: 1 kiló bab száraz 56 fillér. 1 kiló borsó száraz 70 fill. 1 kiló lencse 80 fillér. 1 kiló kása (köles) 1 30 kor. 1 drb tojás (egész) 14 fill. 1 drb tojás (törött) — fill. 1 csomó sárga répa 20 24 fillér. 1 csomó petrezselyem 20 24 fillér. 1 drb karalábé 12 20 fill. 1 kiló hagyma (vörös) 76 fill. 1 kiló hagyma (fog) 5— kor. 1 csomó zöld hagyma 12 fill. 1 fej saláta 2—3 fill. 1 kiló fejes káposzta 40 fill. Fejes káposzta egy fej — fillér. 1 fej kelkáposzta — fill. 1 fej káposzta (vörös) — fill. 1 kiló burgonya 18 fill. 1 véka — kor. 100 kiló burgonya 15— kor. 1 csomó hónapos retek 20 fill. 1 drb karfiol — fill. 1 liter tengeri (szemes) 26 fillér, 1 kiló dió 1 50.

Tudomására hozom a vevőközönségnek, hogy azon árusító ellen, aki az előbb felsorolt élelmiszerek árait máj. hó 15-étől május 31-ig az előbb megállapított árnál magasabb összegben szabja meg, a feljelentést a piacon szolgálatot teljesítő rendőrközegek bármelyikénél megteheti.

Nagyvárad, 1916. évi május 14-én.

Lukács Ödön s. k.
polgármester helyettes.

HIREK

* **Hivatalvizsgálatok.** A királyi törvényszék elnöke, Balás Elemér dr. tegnap a nagyváradvárosi királyi járásbírósgát vizsgálta meg. Mindent rendben talált, ami Bajor Antal vezetőjárásbíró érdeme. — Az élesdi kir. járásbírósnál is megtartotta Balás Elemér dr. elnök a hivatalvizsgálatot, s ennek eredménye az lett, hogy hivatali mulasztások miatt Horváth József dr. vezető járásbíró felfüggesztette állásától. — Mint értesülünk, a városnál két év óta elmaradt számonkérőszéket Rimler Károly főispán helyettes fogja megtartani.

* **Vörös-Keresztos kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy Ferenc Szalvátor főherceg a Vörös Kereszt hadi-ékitményes II. osztályu jelvényével tüntette ki dr. Móricz Ernő orvost, dr. Szentpétery Gyula néptelkeli főorvost és dr. Vragassy Lipót néptelkeli segédorvost Nagyváradon.

* **Üdvözlés a délyugati harc-térről.** Az olasz harc-térről kaptuk a Tiszántúl hoz címzett táborig levelezőlapot, s a benne foglalt meleg üdvözlést átadjuk olvasó közönségünknek:

Tekintetes Szerkesztőség!

A mindenütt hősiessen harcoló magyar kir. 4. honvédelgyalozezred 2. százada úgy a szerkesztőség tagjainak, mint a város s vármegye polgárságának szeretetteljes üdvözlésüket küldik. Nyugodt lehet szeretett vármegyénk s városunk, hogy a már megszerzett dicsőséget mi is csak fokozni fogjuk e jelszóval: Istennel! királyért és hazáért! Harcotér, 1916 május 8. Schuller Sándor főhadnagy, Szabó József zászlós, Besen Kornél hadnagy, Vajda Sándor tartalékos őrmester, Markus István őrmester.

* Katonai előléptetések. A hivatalos lap közli: A király őrnagyokká léptette elő Manasteróthi Ferenc századost, a 7. huszárezredből a 16. huszárezredbe, valamint Fischer József 19. táborigazdatisztet, és Wiatschka Rezső 19. táborigazdatisztet, és századosokat. Századosok lettek: Bria Fülöp és Cernea Virgil 37. gyebeli, valamint Bilján Mihály 70. gyebeli főhadnagyok, utóbbi a tartalékokban.

* Az orgonahangverseny. Ma kedden, 16-án este 6 órakor lesz az első összpórá a Kath. Körben. Erre való tekintettel kérem a nagy énekkarban résztvevő hölgyeket és urakat, hogy ma este 6 órára pontosan és teljes számban méltóztatásuk elfáradni az összpórára. Resch Mihály, zenebíró.

* A debreceni Katolikus Népszövetség hadikölcsön jegyzése. A III. hadikölcsönjegyzés idején megirtuk, hogy a debreceni Katolikus Népszövetség Otthon tagjai — az Otthon igazgatója útján — 50 000 korona hadikölcsönt jegyeztek. A IV. hadikölcsön kibocsátásakor az Otthon vezetősége ismét — még pedig fényes sikerrel — lépett akeióba. A sikerhez különösen hozzájárult az, hogy Gróf Ferenc prépost-plébános és Csernus Mihály az Otthon igazgatója úgy a székeséren, mint a társadalmi életben nagyarányú lelkes munkát fejtettek ki a hadikölcsön hasznosságának ismertetése és sikere érdekében. Az Otthon igazgatója útján mai napig összesen 270.200 korona j gyzés történt. Emellett összeget a következők jegyezték: Gróf Ferenc prépost-kanonok 50 000, Gróf Ferenc a Svetits háza jövedelméből 15 000, Szentkirályi Tivadar főgondnok 30 000, Svetits 11 000, Szent V. ce-egylet 11 000, Stieber Jánosné 11 000, Egyházi alapok 9 000, Bahunek Ignác 6 000, Mellau Márton 4 600, Nádhera Lászlóné 4 000, Scheppel Béla 2 800, Bakacs Iván segéd lelkész, Kurinszky László 2 200—2 200, Tóth Filuska, Sümeghy József, Kiszely Aladár, Négrádi Pál 1 000—1 000, Csernus Mihály segéd lelkész, dr. Stanczel Ferenc 500, többen 1 100 korona. A jegyzés folyik.

* Weisz Kálmán bűnpöre. Weisz Kálmánnak, az ismert nagyváradai zsák és kötélárú nagykereskedőnek gyorsított eljárás alá eső bűnpörét május hó 30 án tárgyalja a nagyváradai királyi törvényszéknek Ember Géza elnöklésével működő tanácsa. Weisz Kálmán ügyberendezéseket, kórházi berendezéseket szállított a hadsereg részére, óskát használtat adott s a piaci áron felül szállította, eközben az illetékes katonai tisztviselőt is megvesztegette. Ezért kerül a törvényszék elé. Védője Mihály Lajos dr. ügyvéd.

* Változás a táborigazgatókban. A 11/II, 138, 226 és 331 számú táborigazgatóhoz magán-csomagok ismét küldhetők, 127. számú táborigazgatóhoz magán-csomagok ezidőszent nem küldhetők.

* A Fröhlich-per a Kurián. Ma veszi tárgyalás alá a királyi Kuriának gyorsított ügyekben ítélkező tanácsa azt a bűnpert, a melyet a nagyváradai királyi ügyész Fröhlich János ismert nevű nagyiparos ellen indított hadseregszállítás megtagadása miatt s mely első ízben 4 hónapi fogházbüntetést kiszabó ítélettel, az újrafelvételről felmentéssel végződött. A királyi ügyész fellebbezése folytán került az ügy a Kurián elé, amelynek döntését — miután a Kuriának ebben már elvi döntése van — érthető érdeklődéssel várják a jogászkörökben.

* A régi járványkórház és a Markovits-ház cseréje. Nagyvárad város tudvalevőleg akként tervezi az állami fa- és fémipari szakiskola kellő elhelyezésének kérdését, hogy a régi csendőrkórház felajánlotta cserébe a Rákóczi uton levő Markovits házáért, amelyet addig is, míg ennek helyére a nagyszabású iparpalotát felépíteni kellőleg átalakítja a szakiskola céljaira. A kereskedelemügyi miniszter partolja a kérdés ilyen megoldását, sőt a Markovits ház átalakításához 45 000 koronára állami támogatást nyújt, egyben pedig a honvédelmi miniszter jóindulatába ajánlotta a városnak a csere iránti kérelmet. A honvédelmi miniszter most értesítette Nagyvárad városát, hogy a kérdésben levő épületekre a szemlélet május 19 re tüzte ki s arra két miniszteri főtisztviselőt, s az itteni állomásparancsnokot küldte ki. Ezeket kívül részt vesznek a szemlén a polgármester, főjegyző, főmérnök, a katonai tanácsnok és a szakiskola igazgatója.

* A Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége vasárnap tartotta Mándy Lajos nyugalmazott miniszteri tanácsos elnöklésével közgyűlését Budapesten, amelyen az ország minden részéről 168 pénzüntézet képviselője jelent meg. A nagyváradai pénzüntézetek igazgatói majdnem teljes számmal voltak jelen a közgyűlésen. Az elnök bejelentette, hogy a miniszterelnök a szövetséghez levelet intézett, amelyben érdeklődött a szövetség nagyrészt munkássága iránt. Ezután az évi jelentés előterjesztésére került a sor. Dr. Hoványi Géza országgyűlési képviselő ismertetette a többi közt azt a jelentős munkát, amelyet a szövetség a pénzüntézetek központ szervezésében a vidéki pénzüntézetek érdekében kifejtett. Popper Ákos dr., Bleszl Ferenc és Tilles Béla előadása után Galambos Pál világitotta meg a vidéki pénzüntézetek képviselői viszonyát a pénzüntézetek központ vezetőségében. Az utóbbi célra jelölt bizottságot küldtek ki. Végül Nyulászky János és Csepny Dániel ügyvéd a hitelbiztosítási zálogjogról tartott előadást.

* 30 waggon tengeri sertés-hizlatásra. Nagyvárad városa tudvalevőleg elfogadta a városi tanács azon javaslatát, hogy sz. eddig hizlatás alá vett 100 drb sertés mellé még 250 drb sertést vásárol kihizlatásra. A város tanácsának tehát most már 350 drb sertés-hizlatásáról kell gondoskodni. Tegnap délelőtt a városi tanács ülést tartott s abban állapodott meg, hogy sürgős előterjesztést tesz a miniszterhez 30 waggon tengeri beszerzésének engedélyezése iránt.

* Botrányos állapotok a Széles utcán. Ismeretes Szmekta L. Ödön főgimnáziumi tanár azon akciója, hogy a széles utcai iskola melletti teret, ahol népes iskola és óvoda épületek vannak, rendezze, parkirozza a város. Hogy ez akció mennyire életrevaló, azt igazolják az ottani abszurd állapotok. A térségen a mostani elbagyatott viszonyok mellett botrányos állapotok vannak, amelyet a hatóság ferde intézkedései még jobban elősegítenek. Ez a tér van ugyanis kijelölve a csürhére hajtandó sertések gyűlőhelyül. Reggel 6 órától 8 ig itt kürtöl a csürhés s ide gyűl a Rétről pár száz darab sertés. Elképzelhető, minő ronda, piszok marad naponkint ott a sok sertéstől, ami teljesen megrontja a környék levegőjét. És ennek a bacillus-telepnek közvetlen szomszédságában tartózkodik naponta ezer-

nél több gyermek, az óvodák apró növendékei és a főgimnázium felnőtt tanulóit. A közelben lakók nem nyithatják ki ablakaikat a förtelmes büztől. Ezen állapotok pedig megszüntethetők lennének, ha az iskoláktól távolabb, az új hid közelében levő teret jelölne ki a hatóság a sertések gyűlőhelyül. Felhívjuk ezekre a közegészség ellenes állapotokra a városi főorvos figyelmét.

* A Félix-fürdő különvonat-vált vendégeinek. Vasárnap ragyogó volt az idő, töméntelen ember rándult ki a fürdőbe. A Félix gyógyfürdőt nagyon sokan keresték fel, jól mulattak, kitűnően táplálkoztak, volt bőven minden, csak vasút nem volt, azaz: kevés volt a belényesi kupa. A Félix-fürdő bérlője, Reigl Ernő figyelmességéből különvonatot rendelt s addig Hausegger Menyhért igazgató s a szeretetre méltó Horváth Gedeon üzletvezető látták el a közönséget szórakoztatással. Este fél 10 kor mindenki otthon volt, egy jól eltöltött nap emlékével gazdagabban. Reigl Ernő bérlő, akinek konyháját a vendégek nagyon dícsérik, ezt meghonosítja, s júniusig, amikor a fürdővonatok bevezetése várható, minden vasárnap különvonatot bocsát a fürdővendégek rendelkezésére. Ez az áldozatkészség fokozottabb mértékben fogja a közönség pártolását s rokonszenvét növelni.

* 200 mázsa hagyma eladó. A belügyminiszter értesítette Nagyvárad városát, hogy Kolozsvár városának 200 méter-mázsa hagymakészlete eladásra kerül, mázsanként 40 koronájával. Felhívja Nagyvárad városát, hogy amennyiben hagymára lenne a közönség ellátása céljából szüksége, forduljon Kolozsvár városához.

* A nyári fürdés első áldozata. Vasárnap a nagy meleg a Köröshöz vitte a gyerekeket. Fürödtek sok helyen a még kissé hideg vízben. Petrucz Imre velencei 13 éves fiú a vízmeletpel alsó fenékgátjához ment s ott ahol már 9 ember fult a vízbe, azon a hirhedett helyen akart át kelni a tulsó partra. A fenékgát csuszós, mohás és sima volt, a gyerek lecsuszott s a gát alatt levő sziklába ütötte magát. Elkábult s a vízbe fordult, mely elnyelte. Az államvasutak vas-hidjánál vetette ki a viz a holttestet. Barna Ármán dr. tb. főorvos és Fluch Ferenc rendőrfogalmazó jelentek meg a hullaszemlén. A rendőrség egy tiltó tábla felállításával elejét vehetné a további vízbefulladásoknak.

* Államsegélycegek figyelmébe. Felhívom mindazon államsegélyre jelentkezőket, kik még eddig környezet nem kaptak, s jelentkezési sorszámuk 8095-től 8181 ig terjed, hogy fizetési könyvecskéik átvétele végett folyó hó 16, 17, 18 án, kedden, szerdán, csütörtökön, a hadsegélyző hivatal (városháza) 30 sz. szobájában jelentkezzenek. Nagyvárad, 1916. május hó 15. Juricskay s. k. tanácsos.

* Export-cégek figyelmébe. Alulírott kamara az export iránt érdeklődő cégeknek tudomására hozza, hogy a m. kir. Kereskedelmi Múzeum kiadásában gazdasági ismertető jelent meg az osztrák magyar csapatok által megszállott wolchinni területéről. Ez az ismertető részletesen leírja a terület földrajzi, etnográfiai, mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi viszonyait s közli az áruforgalmi lehetőségeket. A Kereskedelmi Múzeum export osztálya az érdeklődő cégeknek a füzetkészséggel és díjmentesen megküldi, ha erre vonatkozó igényüket nála (M. Kir. Kereskedelmi Múzeum Budapest).

V. Akadémi u. 3.) bejelentik. Nagyvárad, 1916 május hó 15. A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara: Schwartz Izidor sk. elnök h. Dr Sarkadi Lajos sk. titkár.

* **Gyapjutermelek figyelmébe.** Van szerencsénk mindazon községi előjáróságok figyelmét felhívni, melyeknek területén gyapjutermelek vannak, hogy a Magyar Szent Korona Országainak Gyapjuközpontja r. t. megküldte az 1250. sz. kormányrendelet 4. §-ára vonatkozó gyapjufelajánlási lapokat. Kérjük a szükségelt lapok megküldése iránt az alulírott kamarához fordulni. Nagyvárad, 1916 május hó 13. A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara: Schwartz Izidor s. k. elnök h. Dr Sarkadi Lajos s. k. titkár.

* **A Vigadó mozisínházban** ezen a héten változatos új műsor lesz minden két napban, tehát a héten mindennap játszanak a Vigadóban. Ma a Tavasz című társadalmi drámát Ritta Sachettóval a fő szerepben ezenkívül az Eikó híradó háborus újdonságait mutatják be. Előadások fél 7 órakor kezdődnek.

* **Elsőrangú budapesti fürdőmester** érkezett a dr. Rácz Ödön Szilágyi Dezső u. 7. sanatorium és víz gyógyintézetébe, hol a különféle vizekrák, szénsavas fürdők, a száraz villanyozások és villanyfürdők összes fajai, Fingó pakkolások, massage, reichenhalli inhalációk, pneumatikus kamara, s a most berendezett forrólég kezelések villanyáramra, állanak egy a bejáró, mint bennlakó betegek rendelkezésére reggel 7 órától este 7 óráig. Pensió rendszer.

* **Gyönyörű rózsás arc** a nő legszébb díszje. Az első ranc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy elűntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát elűnteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára K 1.50. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B Rimanóczy-palota.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. mirt, Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabacco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

x **Helybeli** nagy vállalatnál 10—15 mázsa makulatur papír eladó. Aránlatokat a kiadóba kérünk.

* **Azódy** Rákóczi uti kávé és tea üzletében nagy mennyiségű bor, konyak, rum, tea és likőr árak raktáron vannak, a háboru előtti árakban lesznek kiszolgálva. Vigyázat orsolya Zárda épület. (Telefon 6-10) 1 kiló kész kávé cukorral. 5 kor.

x **Polonkairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **Butorozott szobák és lakások** modern berendezéssel, hosszabb vagy rövidebb időre kiadó. Nagy Sándor-utca 4.

Ferolin a legjobb és legbiztosabb toilette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1-20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Aszódy Mihály Kossuth utca Sas palota a cég egyike a legnagyobb az ajánlott cikkekben. Nagyvárad és vidéke közönségét felhívom, hogy a gyümölcs befőzés idejére snját vásárló vevőimet, cukorral, kávéval, kondenzál tejjel (berna vedjegyű) valamint thea, rum, konyak, likőrök, szardínia hal-konzervek (huspótló) szalámi, ementáli sajt, összes létező csokoládé és cukorkaárak, gyógyborok, borovicska, kakao, füge, malagaszőlő és déli gyümölcsök rendelkezésre állanak, az eladás nagyban és kicsinyben lesz kiszolgálva. Kitűnő zamatu kész kávé cukorral együtt kilója 5 korona.

* **Gyurjad Gyurka.** Piszkáld ki Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter víze zug. Csukaszürke ember. Háborus mozifelvető. Rendkívül érdekes lemez újdonságok Rákóczi-ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, hurkülönlegességek Gramafonok, hangszerek olcsó szakszerű javítása.

Legújabb táviratok.

A német békefeltételek.

Budapest, május 15. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Több francia képviselő felszólította a kormányt, hogy nyilvános discussio utján ismeressék a német békefeltételeket.

Elesett képviselő.

Budapest, május 15. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Görz legutóbbi bombázása alkalmával egy telitalálat következtében Renaux dr osztrák képviselő meghalt.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Kedd: A derék Fridolin.
Szerda: A derék Fridolin.
Csütörtök: Falu rossza. (Jóteknony előadás a Katona Otthon javára)
Péntek: Faun.
Szombat délután: Ártatlan Zsuzsi.
Szombat este: Hamlet. (Shakespeare est.)
Vasárnap este: Mágna Miska. (Vigh Manci fellépte.)

A derék Fridolin. Nevetni lehet a derék Fridolin összehalmozott helyzetkomikumán bőven; csak irodalmi igényeket nem kell Okonkovszky György ur operettje iránt támasztani. És azt ne kívánja senki, hogy a darab meséjét bárki elmondja. Nem a mese itt a fontos, hanem az össze-visszakuszált lehetetlen helyzetek, amelyek állandóan derűlttségben tartják a nézőteret mindaddig, míg már szinte előre tudjuk a III. felvonásban, micsoda bonyolódások következhetnek. Innen kevesebb lenne az érdeklődés, de a szerző is észreveszi, hogy fogytán a lelemény és a darabot gyorsan befejezi. Zenéje megjárja, bár az sem tart igényt egynapos életnél többre. Az előadás gyorsan pergett, mint ahogy ilyen darabnál a gyors menetű, mindenben összevágó előadás a siker főbiztosítója. Tompa Béla a címszerepben ki nem fogyott a tréfás ötletekből, mókákból, Sz. Zsigmond Anna bájos megjelenése, szép éneke és sikkes öltözékei, ötletes játéka épp úgy tetszettek, mint Komáromy Gizi énektudása, szép hangja, izléses öltözékei. Perényi a burleszk komikum terén járkált mértőföldes lépésekkel, épp olyan derűltséget keltve, mint Sik Rózsa és Leövey Leó szintén komikus szerepeikben. Békefi, Pogány Janka, általában az összes szereplők dícséretet érdemelnek; egy nyári tréfának szánt operettet tisztes sikerrel vittek.

Falurossza — a Katonaotthon javára. Csütörtökön este a Szigligeti színház vezetősége a Katonaotthon javára engedte át a színpadát, amelyen egy erre a célra katonaművészekből alakított társaság, a Falurosszát hozza színre. Az érdekes előadás keretében, amely már több előkelő, vidéki városban jelentékeny sikert aratott, a színtársulat helyi képviselői reprezentatív vesznek részt.

Faun. Új betanulással és a jelentősebb szerepekben új szereposztással is a hét péntekjén az annak idején oly nagy sikert aratott Faunt eleveníti fel a társulat. A címszerepet Tompa Béla játsza, Étsy Emilia szerepében azonban Polgár Mariska lép fel, akinek ebben a kitűnő szerepben előreláthatóan nagy sikere lesz.

APOLLÓ mozgószínház

Május 16—17.
Május királynője.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

URÁNIA mozgószínház

Átalakítás miatt szombatig zárva.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

VIGADÓ mozgószínház

Ma kedden szenzációs műsor.

Szombaton és vasárnap négy előadás és pedig: délután 3, 5, 7 és este 9 órakor.

A szerkesztésért felelősen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

KISS DÁVID és TSA. RTG. Nagyváradon, Rákóczi-ut.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főárusítói.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték XXXVI. ciklusa f. év május hó 24-én és 25-én kezdődő I-osztály húzására ajánljuk szerencsés sorsjegyeinket

110,000 sorsjegy után 55,000 nyeremény kerül kifizetésre 14.459,000 korona készpénzben.

Az eredeti sorsjegyek árai:

egész	kor. 12.—
fél	” 6.—
negyed	” 3.—
nyolcad	” 1-50

Vilékra szives megrendelések utánvétellel avagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében teljesíttetnek.

Régi ügyfelainknak az eddig bírt számú sorsjegyeket rezerváltuk és kérjük azokat legkésőbb f. hó 20-ikáig átvenni sziveskedjenek, mert ezen időponaton túl tekintettel a keresletre a sorsjegyeket mások igényeinek kielégítésére fordítandjuk.

Kiss Dávid és Trsa. rtg.
Nagyváradon.

Haltenberger Vilmos

Az 1810-ben alapított Kassai Haltenberger Béla gyárnak volt önálló vezetője, kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyárának felvételi üzlete:
Rákóczi-ut. 7. Orsolya-palota.

Bármily viselt férfiöltöny ujja lesz, száraz vegytisztítás által.
Tisztított és festett férfiruha vasalásra és javításra külön szabó osztály.
Feketére bármily ruhanemű, világosság, eső és izzadás állóan (vászonneműek moshatóra) legszebben festhető. Gyász esetben 24 óra alatt.

Kézimunka, függöny különös gonddal. Kelengyenemű elsőrendű kivitelben.
Háziruha sima darabok átvasalásával kilonkinti árban, szavatolt Chlormentes tiszta szappan eljárással.

Különlegesség! Katonai csukaszürke egyenruhák átfestése (lichecht) tökéletes kivitelben. **fény és eső állóan.**

Postai megbízások soron kívül eszközöltetnek!
Felvételi üzlet telefon száma: 14-69. Gyári telefon: 34.

Szives megbízást kér:
Haltenberger Vilmos.

A MŰJÉG

naponkénti rendszeres szállítást megkezdtek, megrendeléseket köszönettel veszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

Grünfeld Ignác és fia

villany és gáz szerelő
Nagyvárad, Mezey Mihály-utca 4. az ipartestület háza mellett. (Telefon 318.)

Mérsékelt árszabás mellett készít: új berendezéseket, javít, csiszol, galvanizál és átalakít rajz után is.

Raktáron tart: minden gyártmányú (fémszálas, fél wattos)

Wolftram égőt.

Költözésnél villamos berendezést azonnal készít. — Anyagot is árusít.
Telefon szám 318.

Kiadó Kossuth u. 2. sz. házban a Kertész S. Sándor féle üzlethelyiség s ugyanott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Kiadó** Szarvas-sor 15. sz. alatt üzlethelyiség lakással együtt május 1 től. értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

5.

Elsőrendű **jégszekrények** olcsó árban beszerezhetők

Andrényi Károly és Fia
Nagyvárad.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

TELEFON 514.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

WOLFRAM LÁMPÁK

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a **WOLFRAM LÁMPÁK** ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, izzólámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.

Főszerelő telefonja
55.